

BÜTÇE POLİTİKALARININ ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİNE SUNULAN HİZMETLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Arslan Erkan*

ÖZET

Genel olarak devletin bir yıllık gelir ve giderlerini tahmin eden ve bir belge niteliğinde olan bütçelerin aynı zamanda ekonomik, mali, siyasi ve sosyal birtakım etkileri bulunmaktadır. Hükümetlerin taahhütlerini yerine getirmelerinin birer aracı olan bütçelerle kamusal harcamalara müdahale edilmektedir. Üniversite gençliğine sunulan temel iki hizmet bulunmaktadır. Bunlardan birincisi sosyal bir transfer niteliğinde olan burs ve kredi hizmeti diğeri ise barınma hizmetidir. Barınma hizmetlerinin yerine getirilebilmesi için ise yurt yatırımlarına ihtiyaç bulunmaktadır. Merkezi yönetim bütçeleri ile tahsis edilen ödeneklerin üniversite gençliğine sunulan hizmetler üzerinde etkin, etkili, ekonomik ve verimli kullanılıp kullanılmadığı gerek hükümetler açısından gerekse mali disiplin açısından oldukça önemlidir. Aksi durumda ise bütçe açıkları borçlanma yoluyla kapatılmakta ve bu durum ağır faiz yükünü beraberinde getirmektedir.

ANAHTAR KELİMELER: Bütçe, Yatırım, Kredi, Burs, Yurt, Etkenlik, Verimlilik

* Gençlik ve Spor Bakanlığı, Strateji Geliştirme Daire Başkanı

OBSERVATION AND EVALUATION OF THE EFFECT OF BUDGET POLICIES ON SERVICES OFFERED TO UNIVERSITY YOUTH

Arslan Erkan*

ABSTRACT

In generally, the budgets, which is the state and a document that predicts an annual income and expenditure, at the same, economic, financial, political and social effects of a number are available. It is through the governments budgets which is a tool for them to carry out their commitments, intervene in public expenditure. There are two main services offered to the youth of the university. The first of these is grant and loan service that the nature of a social transfer and the other is housing service. In order to fulfill Housing services, investments are needed the dormitory building. Appropriations allocated by the central government budgets is very important for governments to fiscal discipline as well as in terms of services provided to the youth of the university on the efficient, effective, economic and efficient usage or. Otherwise it is closed this is budget deficits by borrowing and brings heavy interest burden.

KEYWORDS: Budget, Investments, Loans, Scholarships, Dormitory, Effectiveness, Efficiency, Operating

* Ministry of Youth and Sports, Head of Strategy Development

GİRİŞ

Toplumun büyük bir kesimini teşkil eden gençler bir devletin en büyük kaynağı ve geleceğinin teminatıdır. Toplumun diğer katmanlarından farklı olarak gençlerin değişik ihtiyaçları bulunmaktadır. Eğitim, işsizlik, toplumsal kimlik, fırsat eşitliği gibi gençliğe ait sorunların çözümünde gerek bunlara etkili ve verimli çözümler sunacak, plan ve programlar üretecek büyük organizasyonlara gerekse bunlar için kullanılacak olan parasal ve diğer maddi kaynaklara ihtiyaç bulunmaktadır. Diğer taraftan ise bütçe politikaları ile bu politikalar sonucu ayrılan kaynakların üniversite gençliğine sunulan hizmetler ve bu alana yapılan yatırımlara ne derece yeterli olduğu, siyasi baskılar sonucu yapılan yatırımların etkin ve verimli olup olmadığı sürekli tartışılan konulardan biridir.

Bu çalışmanın bazı düzlemlerde geçerli olan bir takım **varsayımları** bulunmaktadır. Bunlardan birincisi incelemememiz sadece bütçe açısından yapılmaktadır. Üniversite gençliğine sunulan hizmetlerin siyasi, sosyal ve kültürel alanlardaki etkilerinin incelenmesi çalışmanın konusu dışındadır. İkinci olarak Kredi ve Yurtlar Kurumunun merkezi yönetim bütçesinden istediği ödenek miktarını aldığı varsayımdır. Elbetteki belli ölçekteki hizmetlerin yerine getirilebilmesi için büyük miktarda ödeneklere ihtiyaç bulunmaktadır. Ancak eldeki bütçe imkanlarıyla olabilen en iyi ödeneğin alındığı kabul edilmektedir.

Çalışmanın **kapsamı** iktisadi yaklaşımlara göre bütçe politikası, bütçe politikasının hedefleri, fonksiyonları ve etkileri ile Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğünün merkezi yönetim bütçesi ile tahsis edilen ödenekler çerçevesinde üniversite gençliğine yönelik yaptığı faaliyetler ve sunduğu hizmetler ile bu alanda yaptığı yatırımlardır.

Bu çalışmanın **evrenini** Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü oluşturmaktadır. Başta Gençlik ve Spor Bakanlığı olmak üzere Milli Eğitim Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Kültür Bakanlığı gibi büyük bakanlıklar ile ulusal ajans gibi gençlik üzerinde çalışmalar yapan ve bu alanda yatırımlar gerçekleştiren kamu kurum ve kuruluşları bulunmakla birlikte bunlar çalışmanın evreni dışında yer almaktadırlar.

Çalışmadaki temel **amaç** merkezi yönetim bütçesinden Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğüne tahsis edilen ödeneklerin üniversite gençliği-

ne sunulan hizmetler üzerinde etkin, ekonomik ve verimli olduğunu bütçe, yatırım, kredi ve yurt miktarı ve bunlardan yararlanan öğrenci sayılarını gösteren tablolar üzerinden değerlendirilmesini ve analizini yapmaktır. Bu yapılırken bir taraftan bütçe kavramı ve bütçe ilkeleri ve mali disiplin üzerinde durulacak bir taraftan da üniversite gençliğine sunulan hizmetlerin tanıtılmasına özen gösterilecektir.

1. BÜTÇE KAVRAMI VE BÜTÇE İLKELERİ

Devletlerin yerleştiği coğrafya üzerindeki hizmetler özelliklerine göre, kamu kesimi veya özel kesim tarafından görülür. Özel kesimin yapmadığı veya yapamadığı hizmetler kamu kesimi tarafından yerine getirilir. Bütçe, kamu kesiminin ürettiği hizmetlerin finansman aracıdır. Ülke kaynaklarının sınırlı olması kamu gelirlerinin de sınırlı olması sonucunu doğurmuştur. Tarihsel süreç içinde devletlerin yürüttükleri kamu hizmetlerinin artması, mevcut kamu hizmetlerinin standartlarının yükselmesiyle kamu hizmetlerinin maliyeti ve toplam ülke ekonomisi içindeki payı sürekli artış gösteren bir trend içine girmiştir. Bir taraftan kamu hizmetlerinin genişlemesi sonucu artan kamu giderleri, diğer taraftan artırılması zor olan kamu kaynakları arasında bir denge kurma gereği devletleri bütçe yapmaya zorlamıştır (Koç, 2001: 14).

Bütçe esas itibari ile gelir ve gideri gösteren bir belgedir. Dolayısıyla bütçe, bir ülkenin belirli bir dönemine ait (genellikle yıllık) gelir ve giderlerini gösteren bir tahmin belgesidir. Bütçenin kamunun geleceğe yönelik bir mali plan olması, tahmin belgesi niteliğini ortaya çıkarmaktadır (Bülbul, Ejder, Şahan, 2005:3). 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3 üncü maddesinin f bendine göre bütçe "belirli bir dönemdeki gelir ve giderlerin tahmini ile bunların uygulanmasına ilişkin hususları gösteren ve usulüne uygun olarak yürürlüğe konan belgeyi" ifade etmektedir.

5018 sayılı Kanunla getirilen bütçe ilkeleri bütçe disiplinini sağlamak suretiyle mali disiplinin sağlanmasına hizmet etmektedir. Özellikle kalkınma planları ve Orta vadeli mali programla olan uyumu kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasına ayrıca hesap verebilirliğin ve saydamlığın sağlanmasına hizmet etmektedir. Bütçelerin hazırlanmasında

ve uygulanmasında aşağıda sadece birkaçına yer verilen ilkelere uyulmaktadır.

- Bütçelerin hazırlanması ve uygulanmasında, makroekonomik istikrarla birlikte sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak esastır.
- Kamu idarelerine bütçeyle verilen harcama yetkisi, kanunlarla düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla kullanılır.
- Bütçeler kalkınma planı ve programlarda yer alan politika, hedef ve önceliklere uygun şekilde, idarelerin stratejik planları ile performans ölçütlerine ve fayda-maliyet analizine göre hazırlanır, uygulanır ve kontrol edilir.
- Bütçe, hükümetin malî işlemlerinin kapsamlı ve saydam bir şekilde görünmesini sağlar.

2.BÜTÇENİN SİYASİ FONKSİYONUNUN HÜKÜMET PROGRAMLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Bilindiği üzere, kamu yönetiminin işleyişi bütçe ile mümkün olur. Bütçeyi yürütme organı, yani hükümet hazırlar. Yasama organı, hükümet tarafından hazırlanan bütçe tasarısını görüşür ve gerekli gördüğü değişiklikler yapıldıktan sonra onaylayarak kanunlaştırılır.

Yasama organının bütçeyi görüşmesi sırasında, hükümet hazırlamış olduğu tasarımı yasama organına karşı savunur. Çünkü bütçe, hükümetin geleceğe ait programlarını ve izleyeceği siyaseti yansıtan bir araç niteliğindedir. Bütçenin siyasi fonksiyonu, ülkeyi yöneten siyasi iktidarların topluma yaptıkları vaatleri bütçe imkanları vasıtasıyla yerine getirebilmelerini ifade eder.

“Bu fonksiyon kısaca bütçenin parlamentoya hükümete yol gösterme, bütçeyi yönetme ve denetleme imkanını vermesidir. Bilindiği gibi kamu faaliyetlerinin temelini teşkil eden kamusal ihtiyaçlar ve hizmetler ile bu hizmetlerin görülmesi sonucu ortaya çıkan kamu gider ve gelirlerinin miktar, hacim, bileşimi ve teknikleri, kamu karar alma ve yürütme birimleri yani siyasi otorite tarafından belli edilmektedir. Bu ise bütünüyle siyasi bir süreci işletmektedir. Bu siyasi sürecin somut yönü ise kamu siparişi anlamına da gelen “kamu bütçesi” ile ortaya konmaktadır” (Ekodialog, www.ekodialog.com).

10.01.2008 tarihinde açıklanan 60.Hükümet Programı Eylem Planında “Sosyal Yapının Güçlendirilmesi” bölümünde (SYG-30) Gençliğin güçlendirilmesine yönelik çalışmaların artırılacağı belirtilerek gençlerin donanımlı,

özgüveni yüksek, temel değerlerimize sahip çıkan, demokratik ve çoğulcu evrensel değerleri özümsemiş, farklılıkları zenginlik olarak gören ve sorumluluk almayı bilen bireyler olarak yetişmesi yönünde çalışmalar yapılacağı ifade edilmiştir. Diğer taraftan 12.06.2011 tarihli 61. Hükümet Programında gençliğe sunulan hizmetlere ilişkin yenilikler ile öngörüler yer almaktadır. Buna göre; 61. Hükümet döneminde yeni ve daha icracı bir yapı ile etkin bir şekilde hizmet sunulacağı, geleceğimiz olan gençlerimize çok daha kapsamlı hizmetleri ulaştırmak ve sporu toplum hayatımıza daha yaygın bir şekilde dahil etmek için Gençlik ve Spor Bakanlığının kurulduğu, gençliğin sivil toplum örgütlerine üyeliğinin teşvik edileceği, Gençlerin kendi projelerini hayata geçirebilecekleri gençlik merkezlerinin yaygınlaştırılacağı, özel yurtların destekleneceği ve öğrencilere ucuz barınma imkânı sağlamaya devam edileceği, gençlerimizi toplumun değerlerine yabancılaşmadan, bilgi ve tecrübe ile donatarak meslek sahibi ve rekabet gücü yüksek bireyler olarak yetişmeleri için eğitimden istihdama kadar her alanda gerekli tedbirlerin alınacağı ifade edilmiştir.

3. TRANSFER HARCAMALARININ NİTELİĞİ VE BÜTÇE POLİTİKASI İÇERİSİNDEKİ ÖNEMİ

Vatandaşların devletten en önemli istekleri kamusal gereksinimlerin karşılanmasıdır. Bütçe devletin bu gereksinimleri karşılamada kullanıldığı temel bir araçtır. Kamu bütçeleri, devletin bir mali yıl içinde yapacağı harcama ve gelir tahminlerini gösteren bir belge olmanın ötesinde, tahsis ve bölüşüm gibi bazı temel fonksiyonları da gerçekleştirme aracıdır. Dolayısıyla bütçenin uygulanması iktisadi, mali, toplumsal, hukuksal ve hatta kültürel boyutu olan birçok sonucun ortaya çıkmasını sağlamaktadır (Canbay, 2001:125).

Diğer taraftan transfer harcamaları, modern devlet anlayışına uygun olarak devletin insanca yaşayabilecek gelir düzeyine sahip olmayanlara yaptığı yardımlardır. Devletin transfer harcamalarından yararlananlar yardıma ya da desteğe muhtaç olan (dul ve yetimler, kimsesizler, öğrenciler v.s.) kişiler kendilerine verilen yardımların tümünü harcamaz. Bir kısmını tasarruf ederler (Dinler, 1998:333). Transfer harcamalarında devlet toplam talebe doğrudan değil fakat, dolaylı olarak katkıda bulunur. Kişilerin kullanılabilir gelirleri devletin transferleri tutarında arttırdığına ve tüketimi belir-

leyen unsur kullanılabilir gelir kabul edilebileceğine göre transfer harcamalarının gelir seviyesini arttırmakta ya da azaltmakta reel harcamalara kıyasla daha az etkili olduğu sonucu çıkmaktadır (Uluatam,1995:204).

Devletin sosyal amaçlarla yaptığı transferlere sosyal transfer denilmektedir . Örneğin dernek birlik vakıf veya sivil toplum kuruluşlarına yapılan aktarmalar yada devletin fakir vatandaşlara yaptığı yardımlar öğrenci bursları gibi aktarmalardır. Bu tanım transferin kamu kurum ve kuruluşlarının bütçe türlerine göre yapılan transferleri ifade etmektedir. Buna karşılık analitik bütçe sınıflandırmasında ise sermaye birikimi hedeflemeyen ve cari nitelikli mal ve hizmet alımını finanse etmek amacıyla karşılıksız olarak yapılan ödemeler cari transfer olarak sınıflandırılmaktadır. Aynı işlemler analitik bütçe sınıflandırmasının kapsamı dışında olduğundan aynı nitelikteki transferler bu kapsamda yer almayacaktır. Transferler nihai olarak kimin yararlandığına göre değil kime ödendiğine göre sınıflandırılmaktadır.

4.YÜKSEKÖĞRETİM GENÇLİĞİNE SUNULAN KREDİ, BURS VE YURT HİZMETLERİ

Ülkemizde burs ve kredi hizmetlerini yürütme görevi 6 Mart 2004 tarihinde yürürlüğe giren 5102 sayılı Kanunla; Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu'na verilerek diğer kamu kurum ve kuruluşlarının burs ve kredi verme yetkileri kaldırılmıştır. Kurum, Devlet adına burs ve kredi verme konusunda tek yetkili kılınmıştır. Böylece mükerrerlik önlenerek daha fazla sayıda öğrenciye, daha fazla miktarda yardım yapılması imkânı sağlanmıştır.

1961 Anayasasının 50'nci maddesinde "Devlet maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, en yüksek öğrenim derecelerine kadar çıkmalarını sağlamak amacıyla burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar" hükmü yer almaktadır. Anayasa ile Devlete ait olduğu bildirilen bu görevlerin yerine getirilmesi için 22 Ağustos 1961 tarihinde yürürlüğe giren 351 sayılı Kanun ile Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu kurulmuştur. Kurum, başlangıçta Millî Eğitim Bakanlığının denetiminde iken, bu denetim 06 Şubat 1970 tarihli Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi gereğince Gençlik ve Spor Bakanlığına devredilmiş, daha sonra 13.12.1983 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 179 sayılı KHK'nin 52/b maddesi ile Millî Eğitim Bakanlığının bağlı kuruluşu, 04.05.2009 tarih ve 27218 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Cumhurbaşkanının onayı ile Başbakanlığa bağlı kuruluş haline

getirilmiş, 10.12.2010 tarih ve 27781 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6082 sayılı Kanun ile Başbakanlığa bağlanmış, bilahare 08.07.2011 tarihli ve 27988 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi gereğince de Gençlik ve Spor Bakanlığı ile ilgilendirilmiştir.

Kurum;

- 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanunu gereğince, 1962 yılından itibaren **öğrenim kredisi**,
- 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu gereğince, 1985 yılından itibaren **katkı kredisi**,
- 5102 sayılı Yüksek Öğrenim Öğrencilerine Burs, Kredi Verilmesine İlişkin Kanun gereğince, 2004 yılından itibaren de **burs** vermektedir.

5.BÜTÇE POLİTİKALARININ KREDİ VE BURS HİZMETLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

2002 yılında 451.550 öğrenciye öğrenim kredisi verilmekte iken, 2013 yılında 432.572 öğrenciye burs, 871.537 öğrenciye öğrenim kredisi olmak üzere toplam 1.304.109 öğrenciye burs veya öğrenim kredisi verilmektedir. Burs ve öğrenim kredisi verilen öğrenci sayısında 2002 yılına göre artış oranı % 189 dur. 2002 yılında 405.791 öğrenciye katkı kredisi verilmekte iken, 2012 yılında 565.102 öğrenciye de katkı kredisi verilmiştir. Artış oranı %39.2 olmuştur. Ancak 2012/3584 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla 2012/2013 öğretim yılında birinci öğretim ve açık öğretimde öğrencilerden alınması gereken öğrenci katkı payı tutarlarının Devlet tarafından karşılanmasına karar verildiğinden bu dönemden itibaren katkı kredisi ödemesi yapılmayacaktır. Ayrıca, 6082 Sayılı Kanun gereği; 2011-2012 öğretim yılında yurt dışında okuyan T.C. vatandaşı 6.000 öğrenciye kredi, 500 öğrenciye de burs verilmiştir.

Tablo 1: Burs, Öğrenim ve Katkı Kredisi Alan Öğrenci Sayıları

YILLAR	BURS	ÖĞR. KRD.	BURS/ÖĞR. KRD. TOP.	KATKI KRD.
2002	-	451.550	451.550	405.791
2011	326.067	698.924	1.024.991	480.060
2012	355.768	817.684	1.173.452	565.102
2013	432.572	871.537	1.304.109	-

Kaynak: Yurtkur-2012

2003 yılından itibaren Kuruma müracaat eden başarılı ve ihtiyaç sahibi öğrencilere burs, geri kalan tüm öğrencilere ise öğrenim kredisi verilmektedir. Ayrıca isteyen her öğrenciye de katkı kredisi verilmiştir. Aynı şekilde 2013 yılında da başarılı ve ihtiyaç sahibi öğrencilere burs, isteyen her öğrenciye de öğrenim kredisi verilmeye devam edilmektedir.

Tablo 2: Yıllar İtibari İle Burs, Öğrenim, Katkı Kredisi Ödeme Tutarları

Yıllar	Burs (TL)	Öğrenim Kredisi (TL)	Katkı Kredisi (TL)
1962-2002		495.663.519,45	124.476.646,71
2003		362.775.551,05	73.342.156,00
2004	49.348.350,00	533.981.848,46	93.917.069,00
2011	804.125.271,85	1.646.005.524,90	159.365.591,15
2012	1.021.216.946,16	1.942.806.159,14	162.683.979,29
Toplam	3.723.011.435,30	11.052.771.829,75	1.402.781.218,18

Diğer taraftan, 2002 yılında öğrencilere ödenen aylık kredi miktarı 45 TL iken; 2013 yılında bu miktar 280 TL'ye yükseltilmiştir. Yüksek lisans öğrencilerine aylık burs-kredi miktarınının 2 katı 560 TL, Doktora öğrencilerine ise 3 katı 840 TL, ayrıca ÖSS'de ilk 100'e giren öğrenciler ile amatör milli sporcu olan öğrencilere 3 katı 840 TL burs verilmektedir.

Tablo 2: Aylık Burs, Öğrenim Kredisi Miktarı (TL)

YILLAR	ÖN LİSANS/ LİSANS	YÜKSEK Lİ- SANS/ MASTER	DOKTORA	ÖSS'DE İLK 100'E GİREN	AMATÖR MİLLİ SPORCU
2002	45	90	135		
2003	65	130	195		
2004	90	180	270		
2005	110	220	330		
2006	130	260	390	390	390
2012	260	520	780	780	780
2013	280	560	840	840	840

Kaynak: Yurtkur-2012

2002 yılından bu yana yüksek öğrenim öğrencilerinin burs/öğrenim kredilerinde yapılan artış, düşük enflasyona rağmen % 522.2 olmuştur. Şayet 2002-2012 yılları arasında aylık burs/kredi miktarında yıllık enflasyon artışları oranında artış yapılmış olsaydı, 2013 yılında aylık yaklaşık 115 TL burs ve öğrenim kredisi verilmiş olacaktı.

Tablo 4: Aylık Burs - Öğrenim Kredisi ve Artış Oranı

YILLAR	AYLIK BURS/ÖĞRENİM KREDİSİ ÖDEME MİKTARI (TL)	2002 YILINA GÖRE ARTIŞ ORANI %
2002	45	
2003	65	44,44
2004	90	100,00
2012	260	478,00
2013	280	522,22

Kaynak: Yurtkur-2012

5.1.-5102 Sayılı ve 6082 Sayılı Kanunlarla Getirilen Kolaylıklar ve Yenilikler:

6 Mart 2004 tarihinde yürürlüğe giren 5102 sayılı Kanunla ;

- Öğrencilere verilmekte olan burs ve kredilerin haczedilemeyeceği,
- Öğrencilerin noterde tanzim ve tasdik ettirmek zorunda oldukları taahhüt senetlerinden dolayı vergi, resim ve harç alınmaması,
- Diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yaz ayları hariç 9 ay süreyle verilmekte olan bursların 12 ay süreyle verilmesi,
- Başarısızlığı nedeniyle bursu kesilen öğrencilerin bursunun kesildiği tarihten itibaren öğrenim kredisiyle desteklenmesi,
- Kurumdan burs veya öğrenim kredisi alan öğrencilere ödemeler 3'er aylık dönemler halinde yapılmakta iken, 2005 yılından itibaren aylık olarak yapılması, imkanı getirilmiştir.

10.12.2010 tarihinde yürürlüğe giren 6082 sayılı Kanunla;

- Öğrenim ve katkı kredisi borçlarının geri ödeme süresi iki katına çıkartılarak, öğrencinin, borcunu öğrenim gördüğü öğretim kurumunun normal öğrenim süresinin bitiminden itibaren iki yıl (öğrencinin lisansüstü eğitim yapması halinde dört yıl) sonra başlamak üzere, kredi aldığı kadar sürede ve aylık dönemler halinde ödemesi,
- Kendi isteği ile öğretim kurumunu bırakan veya herhangi bir sebeple öğretim kurumundan çıkarılan öğrenciler borçlarını 1 yıl sonra 1 yıl içinde ödemekte iken, iki yıl sonra başlamak üzere kredi aldığı kadar sürede ve aylık dönemler halinde ödemesi,
- Yurtdışında öğrenim gören yükseköğrenim öğrencileri için barınma, burs ve kredi hizmetlerinin yerine getirilmesi, hükümleri getirilmiştir.

Bu suretle hem öğrencilere kolaylıklar getirilmiş, hem de öğrencilerin mağduriyetleri giderilmiştir.

5.2.Burs Kontenjanları

5102 sayılı Kanun çıkmadan önce üniversitelerle yapılan yazışmalar sonucunda toplam 19.648 öğrenciye burs verdikleri, Anadolu'da ki üniversitelerin tamamına yakınının ise burs veremedikleri tespit edilmiştir. 5102 sayılı Kanun gereğince Devlet üniversitelerinin tamamına burs kontenjanı verilerek öğrencileri seçme imkanı getirilmiş ve 2003 yılından bu yana üniversitelere toplam 232.652 burs kontenjanı ayrılmıştır.

İlk 5 tercihinde öğretmen yetiştiren yüksek öğretim programlarını tercih eden ve bu programlara yerleşen öğrencilerden 2005 yılından itibaren Milli Eğitim Bakanlığınca bildirilen 38.237 öğrenciye burs verilmektedir.

Başarılı öğrencilerin desteklenmesi amacıyla 2004-2005 öğretim yılından itibaren ÖSS sonucunda ham puan türlerinde ilk 100'e giren öğrencilere normal aylık burs tutarının üç katı burs verilmektedir. Bu kapsamda 2005 yılından bu yana toplam 3.621 öğrenciye burs verilmektedir.

Sporu ve sporcuyla desteklemek için 2005-2006 öğretim yılından itibaren amatör spor dallarından herhangi birinde milli olmuş yüksek öğrenim öğrencilerine aylık burs tutarının üç katı burs verilmektedir. Bu kapsamda 2006 yılından bu yana toplam 5.497 öğrenciye burs verilmektedir.

Tablo 5: Burs Kontenjanları

KONTENJAN TÜRLERİ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	TOPLAM
Üniversiteler Kontenjanı	17.758	25.659	25.663	25.733	31.918	36.875	35.040	34.006	232.652
MEB Kontenjanı	6.018	3.904	3.776	4.008	5.210	6.041	3.870	5.410	38.237
ÖSYM de İlk Yüze Giren Öğrenciler	400	400	491	432	404	453	531	510	3.621
Amatör Milli Sporcular (*)	---	1.135	520	485	430	719	1.012	1.196	5.497
TOPLAM	24.176	31.098	30.450	30.658	37.962	44.088	40.453	41.122	280.007

Kaynak: Yurtkur-2012

5.3.Öncelikli Olarak Burs Verilen Öğrenciler

Yüksek öğrenim öğrencilerine sosyal devlet anlayışını her alanda en iyi şekilde yansıtmayı misyon edinen YURTKUR tarafından yine sosyal devlet anlayışı gereği; şehit, gazi, terör nedeniyle köyleri boşaltılanların çocukları, anne ve babası vefat edenler, öğrenimlerini yetiştirme yurdunda ve Darüşşafaka Lisesinde barınarak tamamlayanlara kayıtsız, şartsız burs verilmektedir. Ayrıca, % 40'ın üzerinde vücut fonksiyonu kaybı olanlar ile 5510 sayılı Kanun kapsamında malullük aylığı alanların çocuklarına da 2011 yılından itibaren kayıtsız şartsız burs verilmeye başlanmıştır. Bu kapsamda 2004 yılında başla-

yan burslardan 480 kişi yararlanabilirken 2011 yılında 2.602 öğrenciye öncelikli olarak burs verilmiştir. 2012 yılında 15.399 öğrenci müracaat etmiş olup, değerlendirme sonucunda uygun şartları taşıyan 3526 öğrenciye burs verilmektedir. Burslar sadece yurtçinde değil yurtdışında öğrenim gören öğrencilere de verilmektedir. Bu sayı 2012 yılında 293'e ulaşmıştır.

Tablo 6: Öncelikli Olarak Burs Verilen Öğrenciler

Öncelik Türleri	2004-2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	TOPLAM
Ama, Felçli. Kolu Bacağı Olmayan	309	60	41	43	27	-	-	480
Anne ve Babası Vefat Eden	1.243	515	427	875	540	611	613	4.824
Darüşşafaka Lisesi Mezunu	230	30	29	32	49	53	20	443
Gazi Çocuğu	2.570	651	484	483	662	484	454	5.788
Şehit Çocuğu	302	83	72	43	114	102	97	813
Yetiştirme Yurdunda Barınan	605	171	189	75	175	169	182	1.566
Amatör Milli Sporcular	1.135	520	485	430	719	1.012	608	4.909
Terör Sebebiyle köyleri boşaltılan	-	-	438	260	811	949	1.688	4.146
5510 sayılı kanun kapsamındaki						260	273	533
ÖSYM'de İlk Yüze Giren Öğr.	800	491	432	404	453	531	460	3.571
% 40 m üzerinde vücut fonk.kayı ol.						234	245	479
Bu Yıla Özel (Van Depremi)		14	87	676	694	1.029	2.470	4.970
Toplam	7.194	2.535	2.684	5.321	4.244	5.434	7.110	32.522

Kaynak: Yurtkur-2012

5.4.Kurum Aracılığı İle Diğer Kurum ve Kuruluşlarca Verilen Burslar

5102 sayılı Kanun gereğince, burs kaynağını kendilerinin sağlaması şartı ile Kurum aracılığıyla 1.081 öğrenciye burs verilmektedir

Tablo 7: 2012 Yılında Yurtkur Aracılığı ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Burs Verilen Öğrenci Sayıları

Burs veren Kurum/Kuruluş	Öğrenci sayısı
Türk Tarih Kurumu	78
TÜBİTAK	591
T.C. Merkez Bankası	32
İstanbul M. M. İ. B.	14
Çanakkale Belediyesi	62
Atatürk Araştırma Merkezi	6
Atatürk Kültür Merkezi Bşk.	10
Uludağ İhracatçılar Bir.	76
Türk Dil Kurumu	36
Toplam	905

Kaynak: Yurtkur-2012

5.5.Öğrenim ve Katkı Kredisi Tahsilatları

1962 yılından 2002 yılı sonuna kadar 40 yılda 27 Milyon 400 Bin TL tahsilat yapılmış iken; yapılan etkin çalışmalar neticesinde, 2003 yılından 2012 yılına kadar 4 Milyar 461 Milyon TL tahsilat yapılmıştır.

Tablo 8: Öğrenim ve Katkı Kredisi Tahsilatları

YILLAR	TOPLAM (MİLYON TL)
1962-2002	27,4
2003	23,9
2004	88,2
2005	164,2
2006	238,2
2007	371,9
2008	452,1
2009	628,9
2010	684,45
2011	832,20
2012	950,50
2003-2012 TOPLAM	4.461,95

Kaynak: Yurtkur-2012

Öğrenim ve katkı kredisi tahsilatlarının, ödenen öğrenim ve katkı kredisini karşılama oranı, 1962 - 2002 yılları arasında ortalama % 4,4 iken; artan öğrenci sayısı ve ödenen öğrenim ve katkı kredisindeki artışlara paralel olarak tahsilatlardaki hızlı artış ile bu oran 2009, 2010 ve 2011 yıllarında bu oran % 46 düzeyindedir.

5.6.5505 ve 6111 sayılı Kanunlarla Kredi Borçlarının Ertelenmesi

26.05.2006 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5505 sayılı “Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” uyarınca; Kurumdan öğrenim ve/veya katkı kredisi alan borçluların borçları bir işe başlayıncaya kadar ertelenmekte ve işten ayrılmasında herhangi bir işlem yapılmamakta iken, 6082 sayılı Kanunla yapılan düzenleme ile “Borçlunun, her işten ayrıldığında erteleme imkanı getirilerek borç ertelenmesinde kolaylık sağlanmıştır. Bu Kanun kapsamında 2012 yılı itibarıyla 48.830 borçlu öğrenim kredisinden, 32.414 borçlu da

katkı kredisinden olmak üzere toplam 81.244 borçlu borçlarını erteletmişlerdir.

Ayrıca bu Kanunla, öğretim kurumunun normal öğrenim süresinin bitiminden itibaren iki yıl sonra başlamak üzere kredi alınan sürede ödenecek kredi borçlarının Kurumca bir yıl daha uzatılabileceği ve ödemenin askerlik dönemine rastlaması halinde TEFE uygulanmadan askerlik dönemi sonuna ertelenebilmesi, imkanları getirilmiştir.

Tablo 3: Öğrenim ve Katkı Kredisi Borçlarını Erteleyenlerin Sayısı

YILLAR	ÖĞRENİM KREDİSİ	KATKI KREDİSİ	TOPLAM
2006	3.497	2.505	6.002
2007	4.103	3.308	7.411
2008	4.722	3.529	8.251
2009	7.000	4.810	11.810
2010	6.487	3.950	10.437
2011	12.770	7.760	20.530
2012	10.251	6.552	16.803
TOPLAM	48.830	32.414	81.244

Kaynak: Yurtkur-2011

5.7. Takipteki Kredi Borçlarının Yeniden Yapılandırılması

10 Temmuz 2009 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5917 sayılı Kanununun 15 inci maddesi ile 6183 sayılı Kanun kapsamına giren takibe alınmış öğrenim ve/veya katkı kredisi borçları, peşin, 12, 24 ve 36 aya varan vade seçenekleri ile yeniden yapılandırılmıştır. Söz konusu Kanundan yararlanmak üzere 294.174 kişi başvuruda bulunmuş olup, bu kişilerin 579.054.878- TL olan borçlarından gecikme zammı tutarı olan 96.115.976-TL’ si silinmiş ve geriye kalan toplam 482.938.902 TL Kurum alacağı yeniden yapılandırılmıştır. Böylece hem 482.938.902 TL Kurum alacağının geri dönüşü sağlanmış, hem de 6183 sayılı Kanun kapsamında takipteki yaklaşık 294.174 borçluya borçlarını yeniden yapılandırma imkanı getirilerek borçlarını ödemedeki büyük bir kolaylık sağlanmıştır.

6. BÜTÇE POLİTİKALARININ YURT HİZMETLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Yurtkur’un ana hizmetlerinden bir diğeri de barınma hizmetleridir. Kurum, yüksek öğrenime devam eden öğrencilerin, çağın gereklerine uygun, mo-

dern ortamlarda, huzur ve güven ortamı içerisinde yurtlarda barındırılmasının yanı sıra ucuz, sağlıklı ve dengeli beslenmeleri, sosyal, kültürel ve sportif yönden gelişmeleri için gerekli olan her türlü hizmeti yerine getirmektedir.

Bu amaçla Türkiye genelinde yurt ihtiyaçlarının tespit edilerek gerek yatırım programı kanalıyla gerekse devir, tahsis, bağış, kiralama ve satın alma yoluyla bina temini için gerekli çalışmalar yıl boyunca aralıksız sürdürülmektedir.

Kurum yurtları; 2003 yılı öncesinde öğrenciler tarafından çevreyi ve ortamı tanımalarına kadar “birkaç aylık geçici barınma mekanı” olarak görülmesi sebebiyle bir süre sonra yüzde 60-70 ortalama kapasiteyle faaliyet göstermekteydi.

6.1.Yeni Hizmet Anlayışı

Kurumun yeni hizmet anlayışı doğrultusunda, son yedi yılda otel standardında ahşap mobilyalı, karyola sisteminde, 1, 3 ve 4 kişilik, içerisinde banyo, tuvalet, TV, buzdolabı, telefon bulunan yurtlar hizmete sunulmuştur. Yeni yurtlar engelli öğrencilerin ihtiyaçlarını rahatlıkla karşılayabilecekleri şekilde projelendirilirken, eski yurtlarda da engelli öğrencilere yönelik fiziki iyileştirmeler yapılmış ve yapılmaya devam edilmektedir.

Ayrıca mevcut yurtlarda yapılan iyileştirme çalışmaları kapsamında, yoğunluğu azaltma hedefi doğrultusunda ranzadan karyola sistemine geçilmiş, 8 ve 10 kişilik odalarda kapasite düşümü yapılmış, hamam sistemi kaldırılarak duşlar katlara çıkarılmış olup, iyileştirme çalışmaları aralıksız sürdürülmektedir. Yapılan bu çalışmalar neticesinde, yurtlarda 10.853 kapasite düşümü yapılarak hizmetin kalitesi ve standardı yükseltilmiştir.

Hizmet kalitesinin ve yurtların standardının yükselmesini ve bunun devamlılığını sağlamak amacıyla Ekim 2011 tarihi itibarıyla 16 Yurt Müdürlüğü tarafından İSO 9001-2000 Kalite Belgesi alınmış olup, 15 Yurt Müdürlüğünde ise belge alma çalışmaları devam etmektedir.

Böylece Kurum yurtlarının standardının ve sunulan hizmet kalitesinin yükselmesinin yanı sıra güvenlik, maliyet ve beslenme yardımı açısından da daha cazip olması sebebiyle YURTKUR öğrenciler ve aileler tarafından öncelikli olarak tercih edilmekte olup, geçmiş yıllarda Kurum yurtlarının doluluk oranı % 60-70 iken son yıllarda yeni açılan yurtlar ile mevcut yurtlarda

yapılan iyileştirmeler sonucunda yurtlar yaklaşık % 95 doluluk oranı ile hizmet vermektedir.

6.2.Yurtdışı Kredi ve Burs İmkanları

6082 sayılı Kanun ile Yurtdışında öğrenim gören Türk öğrencilerine barınma hizmeti verilmesi imkanı getirilmiştir. Yurtkur T.C. vatandaşı öğrencilerin yoğun olarak eğitim gördüğü Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan Lefke Avrupa Üniversitesi ile 20 Mayıs 2011 tarihinde iki yurt bloğunun Yurtkura devri için mutabakat imzalanmıştır. Eylül 2011 tarihinde kız ve erkek bloğu olmak üzere toplam 406 kapasiteli Lefke Yurdu hizmete açılmıştır. 2012 yılında İngiltere' de (Londra) yurt açılmasına ilişkin çalışmalar başlatılmıştır. Takip eden yıllarda ise Avusturya ve Kırgızistan'da da yurt açılması planlanmaktadır.

6.3.Barınma Ücreti

Yurtlarda barınan öğrencilerden alınan aylık yurt yatak ücreti 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren 99 TL olup, sosyal devlet anlayışını yüksek öğrenim öğrencilerine en iyi şekilde yansıtmayı misyon edinen Yurtkur tarafından öğrencilere aylık 150 TL beslenme yardımı yapılmaktadır. 1 Ocak 2012 tarihinden itibaren beslenme yardımına bütçe imkanları doğrultusunda yapılacak artışla birlikte öğrencilere daha fazla katkı sağlanmaktadır. Ayrıca standartları yüksek yurtlarda ise; aylık yurt yatak ücreti, 2013 yılı itibariyle 111 TL ile 190 TL arasında değişmektedir.

6.4.Ücretsiz Barınma

Şehit ve gazi çocukları ile orta öğrenimlerini Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu yurtlarında barınarak tamamlayanlar, hükümet burslusu yabancı uyruklu öğrenciler ve Türk Cumhuriyetleri ile diğer Türk Topuluklarına mensup öğrencilerden yurt ücreti ve depozito alınmamaktadır. Türk Cumhuriyetleri ve Türk Topuluklarına ait 6.099 öğrenci yurtlarda ücretsiz olarak barındırılmaktadır. Ayrıca maddi yetersizlik içerisinde bulunan ve yurt ücretini ödemekte zorluk çeken 7.542 öğrenci de ücretsiz olarak barındırılmaktadır.

Tablo 10: Kurum Yurtlarında Ücretsiz Barındırılan Öğrenci Sayıları

Şehit Çocukları	271
Gazi Çocukları	1.229
Yetiştirme Yurdu Öğrencileri	574
Hükümet Burslusu Yabancı Uyruklu Öğrenciler	2.245
Türk Cumhuriyetleri ve Topulukları Öğrencileri	6.099
Maddi Zaruret İçerisinde Bulunan Öğrenciler	7.542
Ücretsiz Barındırılan Toplam Öğrenci Sayısı	17.960

Kaynak: Yurtkur-2012

Bu kapsamda sosyal devlet anlayışı gereği toplam 17.960 öğrenci yurtlarda ücretsiz barındırılmaktadır.

6.5.Yabancı Uyruklu Öğrenciler

Türkiye hükümeti ile kültür antlaşması olan ülkelerin öğrencileri ile hükümet burslusu olarak gelen öğrenciler yurtlarda barındırılmaktadırlar. Bu kapsamda 2010-2011 öğretim yılında 1513 Hükümet burslusu öğrenci yurt ücreti alınmadan, 1580 yabancı uyruklu öğrenci de yurt ücretlerini kendileri ödemek suretiyle barındırılmıştır. 2011-2012 öğretim yılı için yabancı uyruklu öğrencilerin yerleştirilmesi işlemine devam edilmekte olup, en son 270 Afganlı öğrencinin Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, Trabzon illerine yerleştirilmesi tamamlanmıştır.

6.6.Beslenme Hizmetleri

Yurtlarda barınan öğrencilerimize sosyal devlet anlayışı gereğince, beslenme yardımı yapılmaktadır. Yurtlarda 1 Ocak 2006 tarihinden itibaren ilk kez sabah kahvaltısı yardımı başlatılmıştır.

Tablo 11: 2002-2011 Yılları Günlük Sabah Kahvaltısı-Akşam Yemeği Tutarı

YILLAR	GÜNLÜK SABAH KAHVALTISI TUTARI (TL)	GÜNLÜK AKŞAM YEMEĞİ TUTARI (TL)	TOPLAM (TL)
2002		0,50	0,50
2003		0,70	0,70
2004		1,25	1,25
2005		1,50	1,50
2006	1,00	1,50	2,50
2012	2,00	4,00	6,00
2013	2,20	4,50	6,70

Kaynak: Yurtkur-2011

2002 yılında günlük 50 Kuruş olan günlük yemek yardımı % 1240'lık bir artışla 2013 yılında 6,70 TL'ye çıkarılmıştır. Bunun 2,20 TL' si sabah kahvaltısı, 4,50 TL' si de akşam yemeği olarak verilmektedir. Ayrıca, yapılan son bir yenilikle 1 Ekim 2010 tarihinden itibaren hafta sonu ile dini ve resmi bayram tatil günlerinde de beslenme yardımı yapılmaya başlanmıştır. 2013 yılında ise bütçe imkanları ölçüsünde beslenme yardımı arttırılmıştır.

Orta öğrenimlerini Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu yurtlarında barınarak tamamlayan devlet koruması altındaki öğrencilere yapılan günlük yemek yardımı 2002 yılında 3,50 TL. iken; 2013 yılında % 329 artış ile 116,70 TL olmuştur.

Tablo12: Devlet Koruması Altındaki Öğrencilere Yapılan Beslenme Yardımı

YILLAR	BESLENME YARDIMI TUTARI (TL)
2002	3,50
2003	5,20
2012	16,00
2013	16,70

Kaynak: Yurtkur-2011

6.7.Liderlik Okulları

Yurtkur bünyesindeki yurtlarda barınan öğrencilerin; motivasyonu yüksek, zamanı iyi yöneten, özgüveni artmış, başarıya odaklanmış, değişime ve çağa ayak uyduran, sosyal iletişimi güçlü bireyler olarak gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla, "Liderlik Okulu" adı altında gerekli eğitim programları düzenlenmiştir.

2012 Mart ayından itibaren pilot bölge seçilen Ankara, Antalya, Denizli, Kayseri ve Konya bölge müdürlüklerinde "Yurtkur Kişisel Gelişim Akademisi" 10 haftalık eğitime başlamış olup eğitimler, her öğretim yılının 1. ve 2. dönemlerinde 2'şer defa olmak üzere yılda 4 defa yapılmaktadır. 2012 yılında 20 bölge müdürlüğüne bağlı 300 yurt müdürlüğünde 140.000 öğrenciye kişisel gelişim eğitimleri verilmiştir. 2013 yılında yapılacak 900 seminerle bu sayının 200.000 e ulaşması hedeflenmektedir.

7. BÜTÇELERİN YURT YATIRIMLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Günümüzde bütçe salt bir mali plan olmaktan öte önem taşımaktadır. Çağdaş maliye anlayışı çerçevesinde, bütçe önemli bir maliye politikası aracıdır.

Bütçe artık devlet ekonomisine yön veren araçlardan biri haline gelmiş, bu bakımdan bütçe tanımlaması yapılırken kamu ekonomisi ile bağlantısı ve kamu ekonomisindeki yeri belirtilmektedir (Edizdoğan, 2005:4). Diğer bir deyimle bütçeler, kamu kesimi ağırlığının toplam ekonomi içindeki ağırlığını göstermektedir. Bütçeler ile ortaya konulan planlamalar ile sosyal amaçların yanı sıra ekonomik amaçlara ulaşabilmek için izlenilmesi düşünülen yollar ortaya konulmakta yani bir ekonomi politikası oluşturulmaktadır. Bu bağlamda bütçeler, kalkınma planları ve yıllık programlarla bağlantılıdır.

Kamu kesiminde mal ve hizmet üretmekle yükümlü her bir birimin kamusal ihtiyaçlarının temini için yaptıkları harcamalar toplamı olan kamu harcamalarının başarısı, kamu hizmetlerinin etkinliği ile ölçülmekte ve bu hizmetlerin etkinliği de bütçeler aracılığıyla sağlanmaktadır (Coşkun, 1986:12).

Yurtkur; 2002 yılında 77 il ve 59 ilçede toplam 193 yurttaki 188.187 yatak kapasitesi ile hizmet vermekte iken, 2011 yılında yurt içinde 81 il ve 123 ilçede toplam 298 yurttaki 265.039 yatak kapasitesi ile hizmet vermekte olup, 2013 yıl sonuna kadar açılacak olan 184 adet yurtla birlikte kapasitenin 400.000 e ulaşması hedeflenmektedir.

Tablo 13: Yurtkur 2013 Bütçe Ödenekleri

Gider Kalemleri	Tutarlar
Personel Giderleri	237.706.000
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	42.113.000
Mal ve Hizmet Alımları	337.912.000
Cari Transferler (Burslar, Beslenme Yardımları)	1.651.527.000
Yatırımlar	626.500.000
Borç Verme (Öğrenim Kredisi, Yurtdışı Öğrenim Kredisi)	2.432.800.000
TOPLAM	5.328.558.000

Kaynak: Yurtkur-2013

Yurtkurun 2013 yılı bütçe ödeneklerinin %5,3 ünü personel giderleri, %11,7 sini yatırım giderleri, % 6,3 ünü mal ve hizmet alım giderleri, %31 ini cari transferler ve %45,7 sini borç verme ödenekleri oluşturmaktadır. Yatırım ödenekleri bir önceki yıla göre yaklaşık %20,48 lik bir artış göstermektedir. Diğer taraftan yurt yatırım ödeneklerinde büyük bir artış yaşanmıştır. 2002 yılında 86.000.000 TL iken % 634 lük artışla 2013 yılında 626.500.000 TL ye ulaşmıştır.

SONUÇ

Bütçe politikası kapsamında belirlenen ekonomik hedefler esas itibarıyla, iktisadi istikrarın, iktisadi büyüme ve kalkınmanın, gelir ve servet dağılımında adaletin, tam istihdamın, ödemeler dengesinin sağlanması olarak ortaya konulabilir. Bu hedefleri gerçekleştirebilmek için bütçenin genel büyüklüğünü, harcamaların bileşimini, harcamaları yapmaya imkan verecek gelir kaynaklarını uygun bir biçimde düzenlemek gerekmektedir. Yine eğer mevcut gelir kaynakları harcamalara denk bir büyüklüğe sahip değilse açığın nasıl karşılanacağına da belirlenmesi sözkonusudur. Açığın karşılanmasında hükümetler borçlanma ve para basma gibi metotlara başvurmakta dırlar (Tüğen, 2009:352).

Gençliğin boş zamanının değerlendirilmesi, bilgi beceri kursları düzenlenmesi, gençlerin kötü alışkanlıklardan korunması için tedbirler alınmasıyla sınırlı olarak yürütülen gençlik hizmetleri Gençlik ve Spor Bakanlığının kurulmasıyla birlikte gençliğin kişisel ve sosyal gelişimini destekleyici politikaları tespit etmek, karar alma ve uygulama süreçleri ile sosyal hayatın her alanına etkin katılımını sağlayıcı öneriler geliştirmek ve bu doğrultuda faaliyetler yürütmek, ilgili kurumların gençliği ilgilendiren hizmetlerinde koordinasyon ve işbirliği sağlamak, gençlik projeleri yapmak ve bu alanda yürütülen projeleri desteklemek, gençlik alanında bilgilendirme, rehberlik ve danışmanlık yapmak gibi görevleri kapsayan geniş bir çerçeveye oturmuştur. Ancak her şey tam olarak yerli yerine oturmuş değildir. Daha alınacak çok mesafe ve yapılacak iş bulunmaktadır.

Üniversite gençliğine yönelik olarak verilen hizmetlerden biri belki de en önemlisi barınmadır. Kredi yurtlar kurumuna bağlı yurtların fiziksel imkanları ile verilen yemeklerin kalitesi ve miktarı artırılmış, yurtlarda kalan öğrencilere daha uygun çalışma ortamlarının sağlanması, temizlik ve düzene önem verilmesiyle birlikte yurtlar daha yaşanılır hale getirilmiştir. Ayrıca bu yurtlarda kalan öğrencilerin sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerden daha fazla yararlanmalarına imkan sağlanmıştır. Diğer taraftan yurtlarda barınan öğrencilerin motivasyonu yüksek, zamanı iyi yöneten, özgüveni artmış, başarıya odaklanmış, değişime ve çağa ayak uyduran, sosyal iletişimi güçlü bireyler olarak gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla düzenlenen eğitim programlarının sayısının artırılması da faydalı olacaktır.

Yurt dışında öğrenim gören Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı öğrencilere verilen burs, kredi ve barınma imkanları yaygınlaştırılmalı ve yurtdışında yükseköğrenim gören öğrenciler burs, kredi ve barınma hizmetleriyle desteklenmelidir. Bu amaçla yurtdışında barınma hizmeti sunulacak şehirler tespit edilmeli ve bu doğrultuda gerekli ikili anlaşmalar yapılmalıdır.

Yükseköğretimde yurt sayısı ve kapasitesi artırılmalı, mevcut yurtların kalitesi geliştirilmeli, üniversitelerdeki öğrenci sayısı artışına paralel olarak artan yurt ihtiyacının karşılanması amacıyla, arsa temini ve ihale süreçleri hızlandırılarak yurt inşaatlarının kısa sürede tamamlanması gerekmektedir. Mevcut yurt kapasitesine ilave olarak yatırım programlarında yer alan yurt inşaatlarının Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile TOKİ Başkanlığı aracılığıyla yaptırılmasının yanı sıra kiralama, satın alma, devir, tahsis ve bağış gibi yöntemlerle de kapasite artışı sağlanmasına çalışılmalıdır. Diğer taraftan, kamu-özel ortaklık modeli ve vergi muafiyeti, düşük faizli kredi gibi imkanlar geliştirilerek özel sektörün yurt yapımı ve işletimi teşvik edilmelidir.

Kısaca özetlemek gerekirse 2002 yılında 494.000.000 TL toplam ödeneği bulunan Yurtkur 2013 yılı itibariyle 5.328.558.000 TL ye ulaşmış bulunmaktadır. Gerek Merkezi Yönetim Bütçesi içindeki payı gerekse aldığı pay içerisinde yatırımlara ayırdığı miktarlar yıldan yıla artış göstermektedir. Bütçe rakamlarındaki artışlara paralel olarak yurt yatırımlarında, öğrencilere sağlanan burs, öğrenim kredisi ve katkı kredilerinde, beslenme ve yemek yardım tutarlarında önemli miktarda artışlar yaşanmıştır. Yukarıdaki tablolar da verilen artış miktarları göz önünde bulundurulduğunda Yurtkurun kendisine tahsis edilen ödenekleri etkin etkili, ekonomik ve verimli kullandığı açıkça anlaşılmaktadır. Açık, anlaşılır, şeffaf ve hesap verebilir bir muhasebe yapısına sahip olan kurum ödeneklerin kullanım biçimini de açıkça ortaya koymaktadır.

KAYNAKÇA

Bülbül, Duran; Ejder, Haydar L.; Şahan, Özgür: "Devlet Bütçesi", Gazi Kitabevi, Ankara, 2005, s.3

Edizdoğan, Nihat: Kamu Bütçesi, Başak Matbaacılık, Bursa, 2005, s.33

- Canbay, Tülin: "Bütçe Etiği (Kavramsal Bir Yaklaşım)", CBÜ Yönetim ve Ekonomi Dergisi, cilt 8, sayı 2, s.125
- Coşkun, Gülay: Devlet Bütçesi Türk Bütçe Sistemi, Turhan Kitabevi, Ankara, 1986, s.12
- Dinler, Zeynel: İktisada Giriş, Ekin Kitabevi Yayınları, Dördüncü Basım, Bursa, 1998, s.331
- Koç, Mustafa: "Genel ve Katma Bütçe Dışındaki Bütçe Yapıları, Tarihsel Süreç İçinde Konsolide Bütçe ile Döner Sermaye- Vakıf Fon İlişkisi ve Özel Bütçe Kavramının Analizi", Devlet Bütçe Uzmanlığı Araştırma Raporu, 2001, s. 14.
- Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü, Analitik Bütçe Sınıflandırması Eğitim El Kitabı, Mart 2002-Ankara, s.4-5
- Uluatam, Özhan: Makro İktisat, Savaş Yayınları, 8.Baskı, 1995, s.204
- Tügen, Kamil: Devlet Bütçesi, Anadolu Matbaacılık, 2. Baskı, İzmir, 1999, s.1
- DPT: Konsolide Bütçe Dengesinde Yapısal ve Devresel Gelişmeler, TC DPT Yıllık Programlar ve Konjonktür Değerleme Genel Müdürlüğü, Aralık, 1996, s.9.
- DPT: 1.Beş Yıllık Kalkınma Planı, 1963, s.457-458
- DPT: 2.Beş Yıllık Kalkınma Planı, 1968, s.254-261
- DPT: 3.Beş Yıllık Kalkınma Planı, 1973, s.789-793
- DPT: 4. Beş Yıllık Kalkınma Planı, 1979, s.156-157-288
- DPT: 5.Beş Yıllık Kalkınma Planı, 1985, s.150
- DPT: 6.Beş Yıllık Kalkınma Planı, 1990, s.296-297)
- DPT: 7.Beş Yıllık Kalkınma Planı, 2001, s.93
- DPT: 8.Beş Yıllık Kalkınma Planı, 2001, s.93
- [http:// www.resmigazete.gov.tr](http://www.resmigazete.gov.tr) (Erişim Tarihi: 15.05.2013)
- <http://www.kyk.gov.tr/kyk/html/index.php> (Erişim Tarihi:27.03.2013)
- <http://www.gsb.gov.tr> (Erişim Tarihi:20.04.2012)
- <http://www.dpt.gov.tr/Kalkinma.portal> (Erişim Tarihi:15.05.2013)